

Utmanande matematik seminarium 2026-01-28

Januari 2026

Problem 1.

Hitta det största positiva heltalet n sådant att $(n-2)^2(n+1)$ är delbart med $2n-1$.

Lösning: Direkt division ger

$$\frac{(n-2)^2(n+1)}{2n-1} = \frac{n^3 - 2n^2 + 4}{2n-1} = \frac{1}{2}\left(n^2 - \frac{5}{2}n - \frac{5}{4} + \frac{27/8}{n-1/2}\right)$$

eller

$$\frac{8(n-2)^2(n+1)}{2n-1} = \frac{n^3 - 2n^2 + 4}{2n-1} = 4n^2 - 10n - 5 + \frac{27}{2n-1}$$

vilket ger att att största heltalet är $n = 14$ eftersom det är största talet där $2n-1|27$.

Problem 2. Visa att talet $\overline{abcabc}$ alltid är delbart med 7, 11 och 13.

Lösning: Vi har att

$$\begin{aligned}\overline{abcabc} &= 10^5a + 10^4b + 10^3c + 10^2a + 10^1b + 10^0c \\ &= (10^5 + 10^2)a + (10^4 + 10^1)b + (10^3 + 10^0)c \\ &= (10^3 + 10^0)(10^2a + 10b + c).\end{aligned}$$

Notera då att $10^3 + 10^0 = 1001$ är delbar med 7, 11, 13.

Problem 3.

Om $a|bc$ och $\text{SGD}(a, b) = 1$, visa att $a|c$.

Ledtråd: Använd Bézouts identitet

Lösning: Bézouts identitet ger

$$ax + by = 1$$

för heltal x, y . Multiplikation med c ger att vänsterledet är delbart med a eftersom a delar bc . Det följer att a delar c .

Problem 4. Visa att för varje tal $n \geq 0$ är talet $n^9 - 6n^7 + 9n^5 - 4n^3$ delbart med 8640.

Lösning: Faktorisering ger

$$n^9 - 6n^7 + 9n^5 - 4n^3 = n^3(n+1)^2(n-2)(n+2)(n-1)^2. \quad (1)$$

Det faktorerade talet är en produkt av 5 påvarandra följande heltal. Talet är därmed delbart med 5. I och med att ett tal är delbart med 3 om och endast om dess siffersumma är delbart med 3. Det kommer därför att finnas exakt två tal bland faktorerna som är delbara med 3, bland dessa kommer antingen $(n+1)^2$ eller n^3 vara delbart med n^3 och det följer att hela talet är delbart med 3^3 . Antingen är n eller $n+1$ delbart med 2. I båda fall följer det att hela talet är delbart med 2^6 . Resultatet följer då eftersom $8640 = 2^6 \cdot 3^3 \cdot 5$.